

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на образованието и науката

№...../..... 2022 г.

ДО
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДОКЛАД

от акад. Николай Денков – министър на образованието и науката

Относно: *проект за Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за дългосрочните командировки в чужбина*

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,

На основание чл. 31, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация предлагам на Вашето внимание проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за дългосрочните командировки в чужбина, приета с ПМС № 252 от 30.11.2000 г. (НДКЧ).

Предложенията включват промени в Раздел II “Дългосрочно командироване на служители в българските държавни средни училища в чужбина и на български преподаватели в чуждестранни училища и университети“. В обхвата на раздела попадат командированите преподаватели в държавните средни училища „Д-р Петър Берон“ в Прага и „Христо Ботев“ в Братислава, преподавателите в училища в чужбина, командировани на основание Постановление № 103 на Министерския съвет от 31.05.1993 г. за осъществяване на образователна дейност сред българите в чужбина (ПМС № 103/1993 г.) и преподавателите в чуждестранни висши училища, командировани на основание Постановление № 44 на Министерския съвет от 14.03.2019 г. за осигуряване на преподаватели по български език и литература в чуждестранни висши училища (ПМС № 44/2019 г.).

Горесцитираният раздел от НДКЧ не е актуализиран по същество повече от десет години и не отговаря на настоящата икономическа обстановка, както и на нормативните промени, свързани с реформата в средното и във висшето образование.

В тази връзка настоящият проект на нормативен акт си поставя следните основни цели: подобряване на социалния статус на преподавателите по време на престоя им в чужбина, създаване на адекватни стимули за повишаване на атрактивността на преподавателската дейност, повишаване на мотивацията за работа с цел постигане на устойчивост при изпълнение на задачите, свързани с популяризиране и разширяване на преподаването на българския език по света.

Предложенията касаят пътните разходи при командироване, осигуряването на средствата за наем на жилище при определени условия и промени в размера на командировъчните пари във валута, както следва:

Промените в чл. 41 от НДКЧ гарантират поемането на пътните разходи на командированите преподаватели до местоназначението на командировката от изпращащата администрация в началото и в края на всяка учебна/академична година. Това е необходимо условие за изпълнение на задачите в рамките на дългосрочната командировка и за ползването на платен годишен отпуск в периода, в който не се провеждат занятия в средните и висшите училища в чужбина. Предвижда се поемането на пътните разходи на членовете на семейството в съответствие с разпоредбите на чл. 19. Създава се нормативна възможност при необходимост изпращащата администрация да покрива разходите за издаване на визи на командированите служители.

В чл. 42 се предлагат промени, с които изпращащата администрация ще осигурява ежемесечно допълнително 30% от дневните командировъчни пари във валута за съответната държава, когато приемащата страна не осигурява жилище или средства за наем на жилище. Към момента няма нормативно основание за осигуряване на жилище или средства за наем на жилище на командированите. Мотивите са следните: размерът на месечния наем за едностайно жилище вече е над 600 евро, което е почти половината от месечния размер на командировъчните. Една част от командированите преподаватели по ПМС № 44/2019 г. са на свободен наем в европейски градове с висок жизнен стандарт (Виена, Берлин, Фрайбург, Кьолн, Дъблин, Атина, Венеция, Солун и др.), където наемите и режийните разходи през последните години се увеличават. Наемите на жилищата от сградния фонд на посолствата, каквито ползват преподавателите в Лондон и Лисабон, също се актуализират. Другата част от преподавателите във висши училища в чужбина са настанени безплатно в общежития и в жилища за преподаватели към съответния университет или получават средства за наем на основание двустранните международни договори за образователен, научен и културен обмен. Преподавателите, командировани по

ПМС № 103/1993 г., ползват жилища на свободен наем в по-малки градове или села, в които има компактни български общности – Украйна, Молдова, Румъния, Сърбия и др.

Предложени са и промени, свързани с размера на командировъчните пари във валута за всички командировани в сектор „Образование“, определени в Приложение № 2 от НДКЧ „Таблица за определяне на командировъчните пари във валута на служителите, командировани в чужбина при условията и по реда на наредбата“. Те включват преминаване в по-високи категории при определяне на процента от базисния размер на дневните командировъчни при отделните длъжности за служителите в българските държавни училища, командированите преподаватели по ПМС № 103/1993 г. и ПМС № 44/2019 г. Предвидено е унифициране на отделните длъжности със Закона за развитието на академичния състав в Република България, Закона за висшето образование и Закона за предучилищното и училищното образование.

Специфичното за преподавателите във висшите училища, командировани на основание ПМС № 44/2019 г., е предложението за премахване на сегашната диференциация съгласно научна степен и академична длъжност при определяне на размера на дневните. Предлагаме преминаването и обединяването им в една категория № по ред 8 и унифициране на длъжностите в съответствие със Закона за развитието на академичния състав в Република България и Закона за висшето образование. В момента университетските преподаватели попадат в три категории за определяне на размера на дневните командировъчни – категория № по ред 7, категория № по ред 8 и категория № по ред 9. На основание чл. 12 от ПМС № 44/2019 г. по време на командировката те получават основните и допълнителните си възнаграждения по трудов договор, добавки за образователна и научна степен „доктор“ или за научна степен „доктор на науките“ и за придобит трудов стаж и професионален опит и съответните осигурителни вноски. С обединението в една категория ще остане диференциацията при определяне на размера на командировъчните в съотносимост към базисния размер, който е съобразен със стандарта на живот в дадената страна.

В проекта за изменение на НДКЧ са включени и предложения, свързани с подобряване на социално-здравните условия за командированите от сферата на образованието – изплащане на командировъчни по време на болничен по реда на чл. 17 от НДКЧ, поемане на разходи за медицински застраховки за престоя в чужбина за страните извън ЕС и ползване на правата по чл. 26 за всички служители, командировани по чл. 36. Предлага се отпадане на чл. 37 с мотив, че командироването на преподаватели в училища и висши училища в чужбина се извършва чрез процедури за подбор.

В заключителните разпоредби са предвидени и съответните промени в ПМС № 44/2019 г. и ПМС № 103/1993 г.

Предлагаме измененията и допълненията в НДКЧ да влязат в сила от деня на обнародването им в „Държавен вестник“.

Проектът на акт води до въздействие върху държавния бюджет, поради което се прилага одобрена финансова обосновка от министъра на финансите в съответствие с чл. 35, ал. 1, т. 4, буква „а“ от Устройствения правилник на Министерски съвет и на неговата администрация.

Със Закона за държавния бюджет на Република България за 2022 г. по централния бюджет за 2022 г. за област „Образование“ са разчетени средства за развитие на българистиката зад граница чрез осигуряване на по-добри условия за командированите преподаватели в средни и висши училища в чужбина и за допълнително финансиране на неделните училища зад граница в размер на 4,8 млн. лв.

За реализиране на настоящия проект на акт, който ще стартира веднага след приемането му, е необходимо да бъдат осигурени средства в размер на 1 705 234 лв. по бюджета на Министерството на образованието и науката от разчетените за целта разходи по централния бюджет за 2022 г. С допълнителните средства ще се осигурят по-добри условия за командированите 20 учители в държавните средни училища, 32 преподаватели по ПМС № 44/2019 г. и 23 преподаватели по реда на ПМС № 103/1993 г. до края на 2022 г., средства за пътните разноски на членове на семействата им, както и за новокомандированите учители и преподаватели за учебната/академичната 2022/2023 година до определените преподавателски места по чл. 8, ал. 1 на ПМС № 103/1993 г. и на свободните места за лекторати по двустранни спогодби за образователен и академичен обмен.

За следващите години допълнително необходимите средства по бюджета на Министерството на образованието и науката са в размер на 3 740 346 лв. С тях ще се осигурят по-добри условия за командироване на до 22 учители в държавните средни училища, до 45 преподаватели по реда на ПМС №44/2019 г. в чуждестранни висши училища по подписани двустранни спогодби и до 50 преподаватели и учители по чл. 8, ал. 1 на ПМС № 103/1993 г., както и пътните разноски на членове на семействата им.

Проектът на акт не води до изменения в целевите стойности на показателите за изпълнение на бюджетните програми, в т.ч. на ключовите индикатори по програмния бюджет на Министерството на образованието и науката.

В съответствие с чл. 20 от Закона за нормативните актове е извършена предварителна частична оценка на въздействието на проекта на нормативен акт, която е съгласувана с администрацията на Министерския съвет по реда на чл. 30 „б“ от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

Проектът на Постановлението е публикуван на основание чл. 26, ал. 2 и 3 от Закона за нормативните актове и чл. 85, ал. 1 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация на интернет страницата на Министерството на образованието и науката и на Портала за обществени консултации на Министерския съвет.

С проекта на Постановление на Министерския съвет не се въвеждат разпоредби от европейското право, поради което не се налага изготвяне на справка за съответствие с европейското законодателство.

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,**

Предвид гореизложеното и на основание чл. 8, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация предлагам на Вашето внимание проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за дългосрочните командировки в чужбина, приета с ПМС № 252 от 2000 година.

АКАД. НИКОЛАЙ ДЕНКОВ

Министър на образованието и науката